

Pravěká hradiště a raně středověké hrady jsou výrazným fenoménem evropského pravěku. Představují důležitý pramen pro poznání pravěkých společností a jedním z mála, který nám dává možnost hlouběji nahlédnout do struktury tehdejších společenstev s možností podchytit širší společenské vazby. Zároveň jde o archeologické nemovité památky, jejichž pozůstatky byly a dodnes jsou patrné v terénu, což vedlo již od počátku oboru k zájmu o ně. Zbytky opevnění, hluboké příkopy nebo kamenné a sypané valy jako pozůstatky kdysi pevných hradeb vybízely k tomu, že tato místa byla v lidové tradici spojována s určitými událostmi ať postavenými na historických základech nebo zcela smyšlenými. Na mnohá místa, kde i dávno před dobou historickou stávala pravěká hradiště a raně středověké hrady nás upozorňují pomístní názvy. Zcela jednoznačně vypovídající jsou názvy „Hradiště“, „Na Hradišti“, „Zámek“, „Na Zámku“, nebo méně výstižné „Ohrada“, „Zahrada“. O existenci fortifikace vypovídají názvy „Příkopy“ nebo „Na Valu“ v mladších dobách pak byla místům dávána pojmenování jako „Šance“, „Vojenský tábor“ a „Švédské šance“. Mnohdy právě tato pojmenování byla jediným dokladem existence opevnění jako v případě Dolního Hradiště a hradiště u Bořic, kde dlouhodobé zemědělské využívání ostrožny vedlo k rozorání valů a zasypání příkopů. Jejich existenci pak znovu potvrdila až letecká archeologie, která i v jihozápadních Čechách je výrazným pomocníkem při vyhledávání a dokumentaci tohoto druhu archeologických nalezišť. Dodnes nedoceneným zdrojem informací jsou staré mapy, dnes z velké části zpřístupněny na internetu. Stav z druhé poloviny 18. století ukazují mapy I. vojenského mapování (josefského) z let 1764-68 a rektifikace z let 1780-83. Pro stav z 1. pol. 19. století je možné využít mapy II. vojenského mapování (Františkovo) z let 1836-52 a pro 2. polovinu téhož století mapy III. vojenského mapování z let 1877-88 (Čechy).